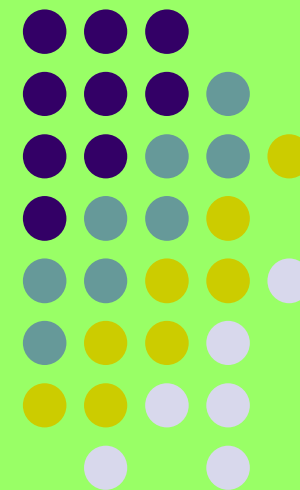

Vliv interoperability na českou dálkovou a regionální železniční dopravu

---

Konference Czech Raildays 2010
Ing. Pavel Kodym

Drážní úřad

Obsah

1. Úvod – reforma železnic
2. Rozšíření působnosti TSI
3. Vliv TSI řízení zabezpečení na drážní vozidla
4. Schvalování vozidel již schválených v jednom členském státě
5. Vztah mezi systémy
6. Požadavky na nástupiště
7. Požadavky TSI tunely
8. Závěr

Drážní úřad

1. Úvod

1.1 Reforma železnic

Organizace železniční dopravy z právního hlediska prochází komplexní reformou.

Obsah reforem EU :

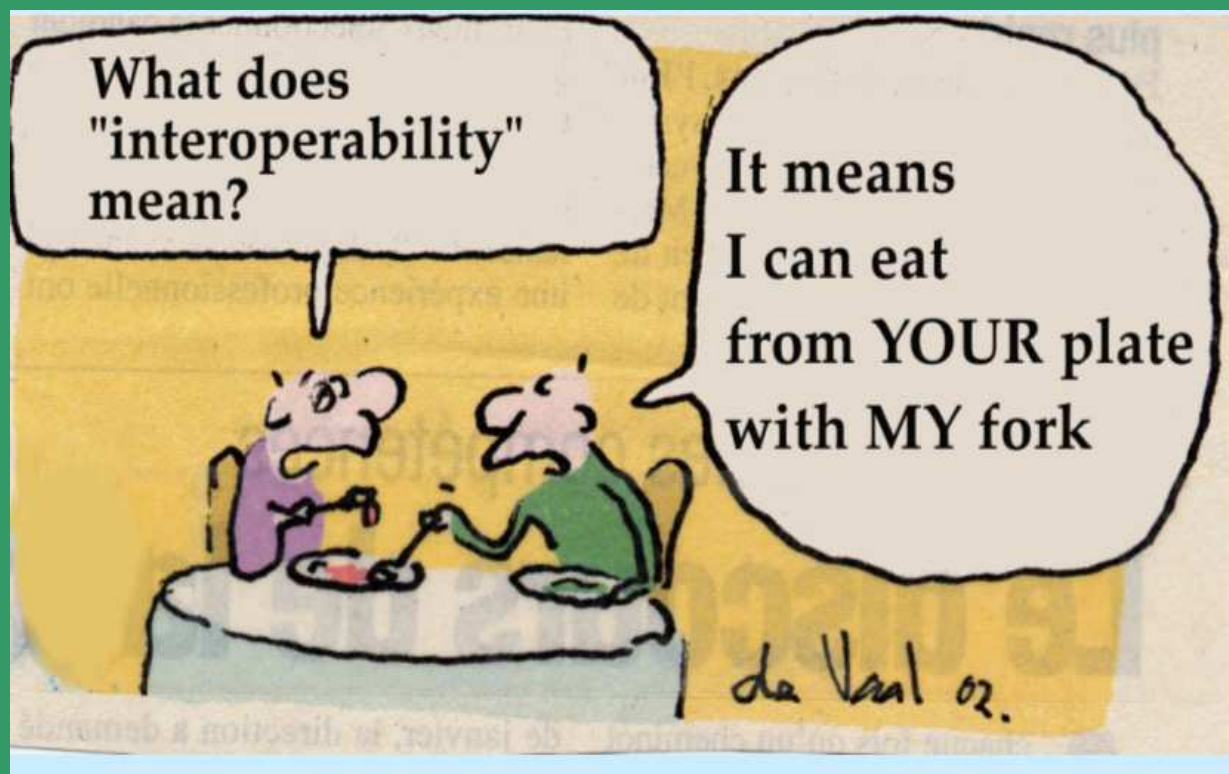
- **liberalizace** – volný přístup na dopravní cestu;
- **regulace** – zajištění bezpečnosti, finanční způsobilost, odborná způsobilost;
- **harmonizace** – interoperabilita, vzájemné uznávání;

Dražní úřad

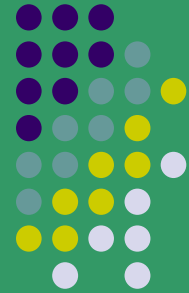

Co je to interoperabilita ?

Drážní úřad

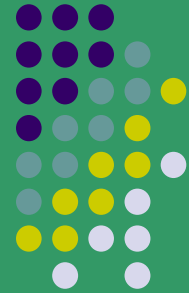

1.2 Harmonizace

- **Harmonizace** - podnikové normy železničních správ a právně nezávazné vyhlášky UIC jsou nahrazovány závaz. směrnici, nařízeními Komise;
- **EN normy** – závazné, nezávazné;
- **TSI** – nařízení komise, právně závazné, mají vyšší právní váhu než zákon, nepřevádějí se právního řádu členského státu;

Drážní úřad

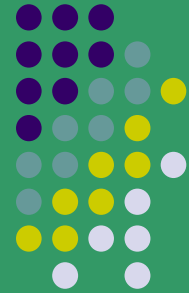

1.3 Důvody a problémy harmonizace

- Provoz ve více státech;
- Otevření trhu kolejových vozidel;
- Zjednodušení schvalovacího procesu;
- Dlouhodobý komplikovaný proces, technická úroveň a zavedené systémy jsou v různých státech odlišné.

Dražní úřad

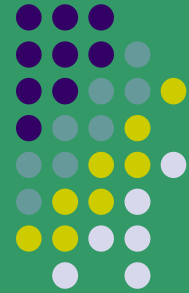

2. Rozšíření působnosti TSI

- Směrnice o bezpečnosti – oblast působnosti celostátní a regionální dráhy, nařízení (ES) 352/2009 platí i mimo EŽS;
- Směrnice o interoperabilitě - dosavadní oblast působnosti Evropský železniční systém;
- V ČR definován Sdělením Ministerstva dopravy ze dne 25. února 2004 č. 111/2004;
- K dispozici na www.mdcr.cz.

Drážní úřad

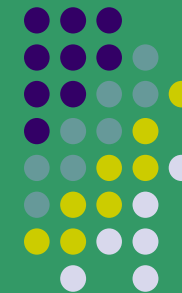
2.1 Působnost směrnice 2008/57/ES

- Limitní termín transpozice 19.7.2010;
- působnost definuje článek 3;
- oblast působnosti TSI bude rozšiřována postupně od roku 2012.

Od transpozice lze vyjmout pouze metro, tramvaje, funkčně oddělené sítě, železniční infrastruktury a vozidla v osobním vlastnictví používaná výhradně pro vlastní nákladní dopravu a **„infrastruktury a vozidla vyhrazená výlučně pro místní použití či historické nebo turistické účely“**.

Drážní úřad

2.2 Návrh transpozice v ČR

- Transpozici řeší návrh novely zákona o dráhách;
- Evropský železniční systém = celostátní dráha;
- Seznam regionálních drah - Usnesení vlády č. 766 z 20.12.1995;
- Zařazení dráhy do kategorie rozhoduje Ministerstvo dopravy;
- Seznam drah dle TSI se může měnit;
- Novela zákona o dráhách není schválena.

Drážní úřad

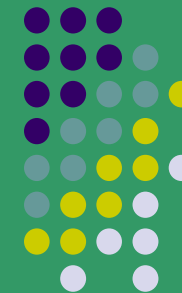

2.3 Studie rozšíření působnosti TSI

- ERA zpracovala zprávu – studii pro Komisi;
- Součástí je analýza přínosů a nákladů;
- Předpokládají se kategorie tratí s různými požadavky;
- Zjednodušená verze ETCS;
- Výjimky z povinného uplatňování TSI – pouze souvislé celky infrastruktury;
- TSI se uplatňují při obnově a modernizaci hrozí zpomalení investic.

Drážní úřad

2.4 Podklady pro studii

- Studie vycházela z dotazníků;
- Podíl TEN vozidel a infrastruktury;
- Dobrovolné uplatňování TSI mimo TEN;
- U drážních vozidel však vyplněné údaje byly zavádějící – existující vozidla jsou provozována jak na tratích TEN, tak mimo tratě TEN, fakticky univerzální;
- Za Českou republiku odhadnuto větší procento vozidel mimo TEN.

Dražní úřad

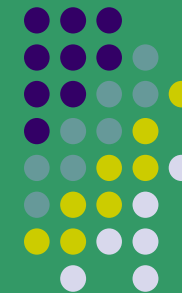
2.5 Studie rozšíření působnosti TSI

Procenta tratí a vozidel konvenčního železničního systému v rozdělení mezi evropským železničním systémem (TEN) a mimo TEN :

Popis ukazatele	TEN [v %]	Mimo TEN [v %]
Podíl infrastruktury dle její délky	40	60
Lokomotivy	95	5
Motorové a elektrické vozy a jednotky	90	10
Nákladní vozy	99	1

Drážní úřad

2.6 Výhled do budoucna

- Vozidlo dle TSI - očekávají se ceny výrazně vyšší za nové vozidlo či modernizaci;
- Dopravce mimo TEN nebude mít zájem investovat do vozidel dle TSI;
- Může vzniknout varianta vozidla bez ETCS mimo TEN – úspora nákladů;
- Na nedostatek ČR upozorňovala;
- TSI provoz – předpokládá se platnost v celé ČR.

Dražní úřad

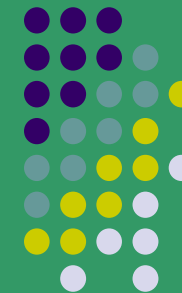

2.7 Rozšíření působnosti směrnice v ČR

- Případná účinnost novely = rozšíření EŽS na celostátní dráhy;
- Schvalovací proces je na EŽS odlišný – postupuje se dle NV 133/2005
- § 49b odst. 1 zákona o drahách vyžaduje dodržování TSI na EŽS;
- Požadavek je nad rámec harmonogramu stanoveném Komisí.

Drážní úřad

3. Vliv TSI řízení zabezpečení na drážní vozidla

- Požadavky na vybavení vozidel ETCS a GSM-R - kapitola 7 TSI Řízení zabezpečení novelizovaná nařízením 2009/561/ES;
- Povinnost vybavovat ETCS vozidla pro mezinárodní provoz uvedená do provozu od 1.1.2015 nebo objednána po 1.1.2012;
- Povinné použití ETCS je v pravomoci členského státu;

Drážní úřad

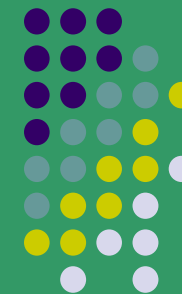

Vliv TSI řízení zabezpečení na drážní vozidla I

- Povinné vybavení vozidel GSM-R zajíždějící na tratě s GSM-R při instalaci nebo modernizaci radiostanice
- V ČR ETCS není povinné, nic nezakazuje SŽDC ETCS vyžadovat.

Drážní úřad

4. Schvalování vozidel již schválených v jednom členském státě

Vozidlo dle TSI může na tratě TSI bez schvalování, ale :

- neplatí pro výjimky;
- neplatí pro zvláštní případy;
- změny TSI verze ETCS;
- nutno zajistit přechodnost – údaje v registrech (obrys, sběrač, napěťové soustavy).

V ostatních případech schvalování dle § 43b – hlavně soulad s infrastrukturou.

Drážní úřad

5. Vztah mezi systémy

5.1 Vztah vysokorychlostních a konvenčních systémů

- Vysokorychlostní síť není projektována pro regionální dopravu;
- Vysokorychlostní vozidla automaticky nesplňují podmínky pro konvenční vozidla;
- Nutné prověřit rozdíly mezi TSI;
- Zajistit soulad s infrastrukturou;
- Některá TSI jsou společná nebo mají společné požadavky.

Dražní úřad

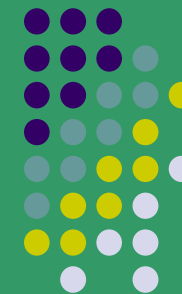

Vztah vysokorychlostních a konvenčních systémů

Směrnice o interoperabilitě stanovuje v příloze 1 článek 2.2, že TSI Kolejová vozidla by měla stanovovat požadavky pro provoz na vysokorychlostních tratích.

Drážní úřad

6. Požadavky na nástupiště

- Stavební řád drah platí do 160 km/h;
- Nástupiště popisuje TSI Osoby s omezenou schopností pohybu a orientace:
  - ❑ šířka nástupiště 800 mm respektive 1600 mm pro ostrovní nástupiště plus bezpečnostní pás;
  - ❑ šířka pásu je na členském státě.

Drážní úřad

Požadavky na nástupiště I

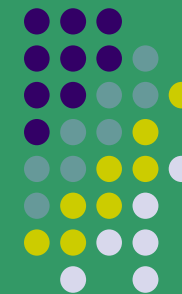
➤ ČSN 734959:

- ❑ u kolejí s rychlostí vyšší než 200 km/h nelze nástupiště zřizovat;
- ❑ u kolejí s rychlostí nad 160 km/h do 200 km/h pás o šířce 1300 mm;
- ❑ do rychlosti do 160 km/h pás o šířce 800 mm.

Existuje však příklad uvedený v právně nezávazném dokumentu, kdy v SRN omezili rychlost u nástupiště na 90 km/h.

Dražní úřad

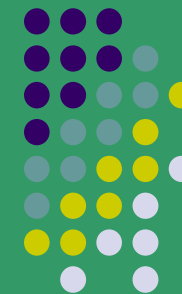

7. Požadavky TSI tunely

- Žádné požadavky na stávající vozidla do obnovy či modernizace;
- Nové tunely delší než 1 km - stávající vozidla bez dalších omezení;
- Nové tunely vysokorychlostního železničního systému - vozidla by měla být posouzena z hlediska provozu na vysokorychlostních tratích.

Drážní úřad

8. Závěr

- Nová TSI – analýza nákladů a přínosů - vychází pro přínosy;
- Ovlivnění navýšením bezpečnosti;
- Rozšíření trhu a konkurence dodavatelů;
- Úspora ve vzájemném schvalování;
- Dlouhodobý proces;
- Správnost příslušných rozhodnutí ukáže vývoj;
- Legislativa EU: <http://eur-lex.europa.eu>

Děkuji za pozornost
